

ALS U AAN NEN-NORMEN VOLDOET, VOLDOET U OOK AAN DE WET

Ruimte voor de nieuwe NEN 1824

Precieze informatie over de oppervlakte van de kantoorwerkplek kunt u niet uit de Arbowetgeving halen. Daarvoor moet u te rade gaan bij de NEN-norm voor de kantooromgeving. Die kent u waarschijnlijk wel: NEN 1824:2001. In de praktijk bleek deze norm echter op verschillende manieren te interpreteren, met allerhande problemen van dien. Daarom is deze norm herzien. Wij stellen u voor: de nagelnieuwe NEN 1824:2010.

Steeds meer bedrijven gaan over op flexibele kantoorwerkplekken, omdat bijvoorbeeld werkgevers als gevolg van de economische recessie op ruimte en inrichting willen besparen. Er zijn ook steeds meer werkgevers die flexibele werkplekken nodig hebben, omdat ze het nieuwe werken willen invoeren waarbij andere kantoorconcepten worden gebruikt. Welke reden er ook is voor flexibiliteit van de werkplek, de hoeveelheid oppervlak per werkplek staat weer op de agenda.

Zonder gevaar

De Arbowet zegt dat de werkgever moet zorgen voor de veiligheid en gezondheid van de werknemers. Dit wordt uitgewerkt in het Arbobesluit. Hierin staat aangegeven dat de afmetingen van een arbeidplaats zodanig moeten zijn dat een werknemer zonder gevaar voor de veiligheid en gezondheid zijn arbeid kan verrichten. Over de kantoorwerkplek vindt u hier dus geen specifieke informatie. Daarnaast staan in de arboregelingen nog enkele algemene bepalingen met betrekking tot zaken als licht, lucht en apparatuur op de

werkplek. De arbobeleidsregels zijn een nadere uitwerking van het Arbobesluit. In de arbobeleidsregels staan vaak concrete regels die kunnen verwijzen naar bepaalde normen, zoals de bekende NEN-normen. Zo stond de oude NEN 1824 in arbobeleidsregel 3.19. Bij de wijziging van de

Arbowet in 2007 is besloten om de arbobeleidsregels op termijn te laten vervallen. De arbocatalogi moeten deze regels gaan vervangen. Arbocatalogi zijn afspraken tussen werkgevers en werknemersorganisaties op sector- of op brancheniveau. In de arbocatalogi kunnen deze partijen afspraken maken hoe zij denken te kunnen voldoen aan de doelvoorschriften die door de overheid zijn opgesteld (meer over doelvoorschriften vindt u in het artikel op pagina 10-11). Momenteel heeft een deel van de branches en sectoren al de beschikking over arbocatalogi waarin ook verwijzingen naar enkele normen zijn opgenomen. Ook in de arbocatalogus kunt u dus NEN-normen tegenkomen. Maar wat is nu eigenlijk een NEN-norm en wie stelt deze vast? De naam NEN komt van het Nederlands

Instellen van de gehele werkplek

Begin eerst met het instellen van de stoel!

Instellen bureaustoel:

- hoogte zitting: zorg ervoor dat de knieën een hoek maken van 90°;
- diepte zitvlak: zorg ervoor dat er tussen de knieholte en de zitting een vuist (in de breedte) geplaatst kan worden;
- hoogte en breedte armsteunen: bij ontspannen schouders moeten de armsteunen zich onder de ellebogen bevinden;
- hoogte rugleuning: in het diepste gedeelte van de onderrug moet de zitter steun voelen van de rugleuning;
- rugleuning: de rugleuning geeft in ieder geval tot aan de schouderbladen steun.

Instellen bureau

- De bovenkant van het bureau (het werkvlak) bevindt zich nu op gelijke hoogte met de armsteunen.

Beeldscherm

- De bovenrand van het beeldscherm staat op ooghoogte en de afstand naar het beeldscherm is voldoende ver (meer dan 65 cm bij een 17" beeldscherm).

Toetsenbord

- Klap de pootjes van het toetsenbord in en zorg ervoor dat de polsen op het bureau rusten.

FOKKE & SUKKE MOESTEN ER OOK AAN GELOVEN

HELAAS VOLDOET
HET EIND VAN DEZE
GRAP

NIET AAN DE
NEN-MINIMUM-
NORM VOOR HUMOR.

RGVT

Normalisatie-Instituut (NEN) dat deze normen publiceert. NEN brengt belanghebbende partijen bij elkaar om afspraken te maken over bepaalde onderwerpen – zoals in dit geval de oppervlakte van een kantooromgeving. Deze afspraken worden opgenomen als normen, de zogeheten NEN-normen. NEN maakt deze normen dus niet zelf, NEN formeert alleen een commissie. De commissieleden kunnen producenten, ondernemers, dienstverleners, maar ook overheden, inspecties of belanghebbende organisaties zijn. Gezamenlijk maken zij – op basis van consensus – afspraken over hoe met een bepaald onderwerp omgegaan wordt. Dit betekent ook dat NEN-normen privaatrechtelijk worden vastgesteld, wat wil zeggen dat partijen deze met elkaar afspreekten zonder dat de overheid zich ermee bemoeit. Als partijen afspraken maken om deze normen te gebruiken, zijn zij verplicht om deze norm in de praktijk toe te passen.

NEN-normen zijn vaak een uitwerking van de wet- en regelgeving. Als u aan

deze normen voldoet, voldoet u dus ook aan de wet. De normen zijn vaak veel gedetailleerder dan de wetgeving. Hierdoor geeft een NEN-norm u meer handvatten dan de wet- en regelgeving.

Belletje

Onlangs is NEN 1824:2010 geaccepteerd. NEN 1824 beschrijft de ergonomische eisen voor de oppervlakte van administratieve ruimtes en kantoren. NEN 1824 doet waarschijnlijk wel een belletje bij u rinkelen. En u heeft gelijk, er was al een NEN-norm voor de kantooroppervlakte, namelijk NEN 1824:2001. In de praktijk bleek echter dat deze norm voor verschillende interpretaties vatbaar was. Om deze reden is NEN 1824 herzien. In de herziene versie zijn nu concretere omschrijvingen opgenomen over welke ruimten onderdeel van een werkplek zijn. In NEN 1824 kunt u de definitie vinden van een kantoorwerkplek, welke ruimtes onder een werkplek vallen en welke ruimtes in een kantoorvertrek niet. Ook

vindt u er de definities van vergader- en overlegruimtes. Hierbij is de grens getrokken bij zes personen. Als in een ruimte meer dan zes mensen kunnen overleggen, geldt deze als een vergaderruimte. Naast deze omschrijvingen kunt u in NEN 1824 precies nalezen over hoeveel bewegingsruimte kantoormedewerker moet beschikken.

Circulatieruimte

Daarnaast bevat de nieuwe NEN-norm een definitie over de circulatieruimte (de ruimte binnen een kantoorvertrek om de werkplek met meubilair en benodigde apparatuur te bereiken). In de herziene NEN 1824-norm is duidelijk een onderverdeling gemaakt tussen bewegingsruimte en circulatieruimte. Dit voorkomt veel discussie en geeft u houvast als u in gesprek gaat over de inrichting van de werkplekken binnen uw kantooromgeving. Maar hoe vindt nu de berekening plaats die voor een werkplek- en werkruimteoppervlak geldt? Dit hangt af van vele factoren. Voor de ruimte voor iedere kantoorwerkplek die meer dan twee uur per dag door één of meerdere medewerkers wordt gebruikt, is dit een optelsom van onderdelen die op uw werkplek aanwezig zijn. De basiswerkplek- en werkruimteoppervlakte bedragen 4 m² (dit is

“ Een NEN-norm geeft u meer handvatten dan de regelgeving ”

inclusief de ruimte voor een kantoorstoel, bewegingsruimte en circulatieruimte). Maken uw medewerkers daarnaast gebruik van een plat beeldscherm, dan komt hiervoor nog een 1 m² bij. Maar als uw medewerkers een diep (CRT-)beeldscherm gebruiken, hebben ze recht op 2 m² in plaats van de 1 m² voor een plat beeldscherm. Daarnaast kunt u voor elke vrijstaande kast 1 m² extra berekenen.

Rechten van de OR in de WOR

Artikel 25, lid 1:

De ondernemingsraad wordt door de ondernemer in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over elk door hem voorgenomen besluit tot:

- lid d: belangrijke inkrimping, uitbreiding of andere wijziging van de werkzaamheden van de onderneming;
- lid h: het doen van een belangrijke investering ten behoeve van de onderneming;
- lid k: invoering of wijziging van een belangrijke technologische voorziening;
- lid n: het verstrekken en het formuleren van een adviesopdracht aan een deskundige buiten de onderneming betreffende één der hierboven bedoelde aanleggelegenheden.

Artikel 27, lid 1:

De ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor elk door hem voorgenomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van:

- lid b: een werktijd- of een vakantie-regeling;
 - lid d: een regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden, het ziekte-verzuim of het re-integratiebeleid.
- Bij dit laatste punt kunt u denken aan onder meer:
- voorlichtingsplan beeldschermwerk of RSI/KANS;
 - methode RI&E en het plan van aanpak;
 - PAGO voor de beeldschermwerkers.

meubilair voor de grootste groep medewerkers (95%) geschikt is. Dit houdt in dat deze stoel niet voor iederéén passend is. Het blijft dus belangrijk om altijd individueel te beoordelen of een stoel voor een medewerker geschikt is! Vaak zal voor de kleinere of de grotere medewerker de stoel niet helemaal passend zijn.

Ondernemingsraad

Zoals aangegeven biedt de arboregeling geen concrete handvatten hoe u kantoorwerkplekken moet inrichten. Dit blijkt lastig te zijn als de inrichting van kantoorwerkplekken bepaald moet worden bij bijvoorbeeld een nieuwbouw- of verbouwtraject, een interne verhuizing of als uw medewerkers klachten hebben over een te krappe werkruimte. De bovengenoemde normen geven u wel de nodige aanknopingspunten voor de inrichting en de ruimte van uw kantoorwerkplekken. De Wet op de ondernemingsraden (WOR) geeft de ondernemingsraad (OR) diverse rechten (zie hiervoor kader 2) die de raad ook kan inzetten als het gaat om de inrichting van de werkplek. Ook mag een OR altijd initiatieven nemen om zelf taken op te pakken. Enkele voorbeelden waarbij de OR het initiatief kan nemen, zijn:

- als er klachten over de werkplek (en de werkruimte) zijn, zelf een enquête uitvoeren om eventuele klachten te peilen;
- stimuleren van betrokkenheid van medewerkers en deskundigen bij de inrichting van de werkplekken;
- stimuleren van een goede communicatie en voorlichting bij de inrichting en het instellen van werkplekken;
- het uitbrengen van adviezen, bijvoorbeeld over de inrichting van bepaalde ruimten.

Met de rechten uit de WOR en met de nieuwe normen achter de hand, heeft de OR diverse middelen om aan de slag te gaan met de inrichting van de werkplek.

Wendy Roescher, betrokken bij de herziening van NEN 1824 als lid van de werkgroep 'Herziening NEN 1824' van 302 020 Ergonomie Platform en werkzaam als trainer/adviseur arbeidsomstandigheden bij FNV Formaat, tel. 06 52 59 90 66

Maakt u ook gebruik van een (verrijdbare) ladekast? Dan mag u daar 0,5 m² voor rekenen. Deze rekenmethode kunt u terugvinden in NEN 1824. Voor de bewegingsruimte waar elke medewerker recht op heeft wordt gekeken naar het aantal werkplekken, het aantal kasten en de positionering hiervan. De basisregel is dat hoe meer verkeer, des te meer bewegingsruimte er beschikbaar moet zijn (bijvoorbeeld tussen een wand en een werkplek moet 90 cm zitten, tussen een wand en meerdere werkplekken 120 cm).

NPR 1813

Naast de oppervlaktenorm voor de kantoorwerkplek is ook de praktijkrichtlijn NPR 1813 herzien. Deze praktijkrichtlijn is een aanvulling op de Europese normen NEN-EN 1335 (voor bureaustoelen) en de NEN-EN 13761 (voor kantoorwerktafels). Omdat de NEN-EN 1335 geschikt is voor slechts 50% van de Nederlandse medewerkers, is besloten om NPR 1813 als aanvullende richtlijn uit te brengen. De praktijkrichtlijn geeft ergonomische uitgangspunten voor administratieve werkzaamheden en aanwijzingen voor het gebruik van arbeidsmiddelen. Simpel gezegd legt NPR 1813 uit hoe werknemers een werkplek het beste kunnen

instellen. Ook kunt u in deze richtlijn vinden waaraan een goede bureaustoel of een goed bureau moet voldoen. Hierbij ligt het accent op het ontwerp, de aanschaf en het gebruik van de kantoorstoel en het bureau. In deze richtlijn staat bij

“ In NPR 1813 staat aan welke eisen een stoel moet voldoen ”

voorbeeld aan welke concrete eisen een stoel moet voldoen, zodat een grote groep medewerkers de stoel kan gebruiken. U kunt hierbij denken aan:

- instelbare zithoogte;
- instelbare diepte van de zitting;
- instelbare hoek tussen de zitting en de rugleuning;
- instelbare armsteunen (zowel in hoogte als breedte);
- instelbare hoogte van de rugleuning;
- goede (instelbare) lendensteun.

Bij het bureau kunt u denken aan minimale eisen voor de lengte en breedte van het werkvlak en een instelbare hoogte van het werkvlak.

Let wel, deze richtlijn zorgt ervoor dat het